

PREDKLADACIA SPRÁVA

Na základe ustanovenia § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a podľa článku 31 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 155) (ďalej len „poslanecký návrh“).

Ministerstvo spravodlivosti k poslaneckému návrhu uvádza nasledovné:

Všeobecne

Cieľom predloženého návrhu zákona je zvýšiť ochranu zvierat prostredníctvom noriem trestného práva. Trestný zákon chráni zvieratá a ich život najmä prostredníctvom trestného činu týrania zvierat podľa § 378 a trestného činu zanedbania starostlivosti o zvieratá podľa § 378a, ktoré sú momentálne zaradené medzi trestné činy proti iným právam a slobodám upravené v ôsmej hlave osobitnej časti Trestného zákona. S cieľom zabezpečiť účinnejší postih a vyšetrovanie tejto trestnej činnosti dochádza k presunu týchto trestných činov medzi trestné činy proti životnému prostrediu upravené v druhom diely šiestej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, kam z hľadiska systematiky Trestného zákona patria. Po novom budú tieto trestné činy vyšetrovať, resp. skrátené vyšetrovanie vykonávať vyšetrovatelia Policajného zboru, ktorí budú špecialistami na túto problematiku. Ďalej návrhom zákona dochádza k precizovaniu dotknutých skutkových podstát trestných činov, ako aj k zvýšeniu trestnej sadzby za spôsobenie smrti zvierat'a. Zároveň sa do Trestného zákona zavádza nová skutková podstata trestného činu organizovania zápasov zvierat, ktorej zavedenie si vyžiadala aplikačná prax a nemožnosť postihnúť páchatel'ov, ktorí takéto zápasy medzi zvieratami organizujú, a ktorých organizovanie sa stalo z finančného hľadiska veľmi výhodným biznisom.

Medzirezortné pripomienkové konanie

Poslanecký návrh bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania.

Zásadné pripomienky si uplatnila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Zväz spracovateľov mäsa a Klub 500.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v rámci prvej zásadnej pripomienky k Čl. I bodu 1 (§ 305a ods. 1 písm. a)) navrhuje vypustiť slová „*alebo za taký trestný čin v predchádzajúcich*

dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený“, pretože takáto právna úprava nerozlišuje medzi priestupkovou a trestnou recidívou, v dôsledku čoho páchateľovi hrozí identický trest. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky ďalej odporúča, aby slová „*krutým a surovým*“ v písmene b) boli nahradené slovami „*surovým a trýznivým*“, tak ako je to uvedené v § 138 písm. c) Trestného zákona. V písmene c) odporúča vypustiť slová „*alebo javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví*“, pretože takáto formulácia môže v aplikačnej praxi spôsobovať výkladové problémy. V rámci druhej zásadnej pripomienky k Čl. I bodu 1 (§ 305a ods. 3) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky navrhuje upraviť výšku trestnej sadzby, nakoľko ju považuje za neprimerane prísnu. Rovnako aj v tretej zásadnej pripomienke k Čl. I bodu 1 (§ 305b ods. 2) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky odporúča prehodnotiť výšku trestnej sadzby, keďže ide o nedbanlivostné konanie, avšak trestná sadzba je identická s trestnou sadzbou, ktorá postihuje úmyselné konanie. Vo štvrtej zásadnej pripomienke k Čl. I bodu 1 (§ 305c) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky navrhuje „*rozčleniť základnú skutkovú podstatu (napr. na jednotlivé písmena) tak, aby nevznikali výkladové problémy ohľadne účelu a zmyslu právnej normy. Zo súčasného znenia skutkovej podstaty sa totiž javí, že trestným je akýkoľvek chov, držba, obchodovanie alebo iné nakladanie so zvieratami.*“

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v zásadnej pripomienke k Čl. I bodu 1 (§ 305a ods. 1 písm. c)) nesúhlasí so zaradením navrhovaného § 305a ods. 1 písm. c) pod skutkovú podstatu trestného činu týrania zvierat a žiada ho zaradiť do samostatnej skutkovej podstaty. Z odôvodnenia uvedenej pripomienky vyplýva, že „*skutková podstata týrania podľa trestného zákona je potrestanie tzv. recidívy, t.j. opakovania konania, ktoré je vymedzené v § 22 ods. 2 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „veterinárny zákon“) alebo potrestanie závažnejšej formy konania t.j. týranie zvieratá zvlášť krutým alebo surovým spôsobom. Skutková podstata týrania vo veterinárnom zákone je založená na konaní osoby, nie na nekonaní. Vzhľadom na to, že skutková podstata týrania podľa trestného zákona v zásade vychádza z veterinárneho zákona, neposkytnutie pomoci zvieratú podľa navrhovaného odseku 1 písm. c) nie je podľa nášho názoru možné subsumovať pod konanie, ktoré je definované ako zákaz týrania vo veterinárnom zákone.*“ Okrem uvedeného, rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka žiada preformulovať aj znenie navrhovanej skutkovej podstaty tak, aby zohľadňovalo nasledovné: „*1. Situáciu, kedy by bol vlastník zvieratá alebo držiteľ zvieratá pri poskytovaní pomoci vystavený nebezpečenstvu života alebo zdravia (podobne ako pri trestnom čine podľa § 177). Vzhľadom na použité pojmy „potrebná pomoc“ a „zvíra je v nebezpečenstve smrti“ je skutková podstata rozšírená aj na iný spôsob nekonania, teda aj prípady, kedy nekonanie nespočíva v neposkytnutí akútneho ošetrovania alebo akútnej veterinárnej pomoci, ale aj v nezabezpečení pomoci v iných nečakaných situáciách, v ktorých môže byť zvíra vystavené nebezpečenstvu smrti (napríklad povodeň - zvieratá na pastvine, požiar v chovnom zariadení, uviaznutie zvieratá na strome alebo jame, napadnutie zvieratá iným zvieratom), ale aj ak držiteľ zvieratá by mohol byť vystavený nebezpečenstvu pri poskytnutí pomoci. 2. Schopnosť vlastníka alebo držiteľa vyhodnotiť, že je zvíra v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví (z vecného hľadiska ide*

v podstate o závažné zranenie alebo klinické príznaky závažného ochorenia). Upozorňujeme na možný problém s dokazovaním úmyslu vzhľadom na použité pojmy „zvíra je v nebezpečenstve smrti“ a „ťažká ujmy na zdraví“. Vzhľadom na rôznorodosť situácií nemusí držiteľ zvierat vedieť správne vyhodnotiť, či sa zvíra nachádza v stave nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví. Vzhľadom na to, že skutková podstata sa vzťahuje na neposkytnutie pomoci všetkým druhom zvierat, osobitne poukazujeme na situáciu, kedy stav nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví zvierat môže nastať aj bez predchádzajúcich závažných zmien na správaní zvierat alebo pozorovateľných klinických príznakov.“ Ďalšia zásadná pripomienka k uvedenému ustanoveniu smeruje k zváženiu primeranosti trestnej sadzby vrátane jeho kvalifikovaných skutkových podstát, vzhľadom na závažnosť tejto skutkovej podstaty. V zásadnej pripomienke k Čl. I bodu 1 (§ 305a ods. 3) rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka žiada „preformulovať znenie skutkovej podstaty podľa pôvodného § 378 ods. 1 písm. c)“, nakoľko nová formulácia zužuje naplnenie skutkovej podstaty iba na prípady, kedy je v dôsledku týrania zvierat spôsobená smrť. V rámci zásadnej pripomienky k Čl. I bodu 1 (§ 305c ods. 1) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky požaduje vypustiť slová „v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku veterinárnej starostlivosti“ z dôvodu nadbytočnosti a zmatečnosti a doplniť činnosť skúšania zvierat na inom zvierati. Posledná zásadná pripomienka sa týka Čl. I bodu 1 (§ 305b ods. 2) a rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v nej požaduje zvážiť primeranosť trestnej sadzby v porovnaní s navrhovanými kvalifikovanými skutkovými podstatami pri týraní a neposkytnutí pomoci v § 305a ods. 2.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v rámci prvej zásadnej pripomienky k Čl. I bodu 1 (§ 305c ods. 1) žiada ustanovenie § 305c ods. 1 preformulovať nasledovne: „(1) Kto organizuje zápas medzi zvieratami alebo na tento účel a) štvie zvíra proti zvieratu, b) cvičí zvíra na inom zvierati v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku veterinárnej starostlivosti, c) chová, drží, obchoduje alebo inak nakladá so zvieratami alebo také konanie umožní, alebo d) kto sa zúčastní na organizovanom zápase zvierat, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“ V druhej zásadnej pripomienke k Čl. I bodu 1 (§ 305a ods. 1 písm. c)) Ministerstvo vnútra žiada preformulovať ustanovenie § 305a ods. 1 písm. c) nasledovne: „c) utýra zvíra,“ z dôvodu, že „navrhované znenie písmena c) obsahuje pojem „javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví“, kde v intenciách Trestného zákona vyvstáva vážny aplikačný problém, nakoľko pojem „ťažká ujma na zdraví“ pre účely Trestného zákona vychádza z dikcie § 123 Trestného zákona a vzťahuje sa len na „iného“, čo je v Trestnom zákone iba človek. V tejto súvislosti upozorňujeme aj na kolíziu so znením ustanovenia § 130 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, kde sa konštatuje, že vecou pre účely Trestného zákona sa rozumie aj zvíra, ak z jednotlivých ustanovení Trestného zákona nevyplýva niečo iné. Žiadne ustanovenie Trestného zákona však neobsahuje definíciu pojmu zvíra, ktorá by odôvodňovala akceptovanie napríklad ustanovenia § 123 aj na zvieratá.“

Zásadné pripomienky, ktoré si uplatnil Klub 500 idú nad rámec poslaneckého návrhu zákona, preto ich navrhujeme neakceptovať.

Z ministerstiev ako pripomienkujúcich subjektov si obyčajné pripomienky uplatnilo:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky v odporúčacej pripomienke poukazuje na to, že „v doložke vybraných vplyvov je potrebné označiť negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy a uviesť aj návrhy na úhradu zvýšených výdavkov v súlade s § 33 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Stanovisko

Ministerstvo spravodlivosti zaujíma k poslaneckému návrhu nasledovné stanovisko:

Navrhovanú zmenu právnej úpravy v Trestnom zákone považujeme za účelnú a dôvodnú, nakoľko máme za to, že trestný čin týrania zvierat podľa § 378, trestný čin zanedbania starostlivosti o zvieratá podľa § 378a a nový trestný čin organizovania zápasov zvierat, vecne patrí medzi trestné činy proti životnému prostrediu. Rovnako sa stotožňujeme aj s niektorými navrhovanými vecnými zmenami v dotknutých skutkových podstatách trestných činov, ktorých zmenu si vyžiadala aplikačná prax, záujem spoločnosti adekvátnym spôsobom chrániť zvieratá a náležite postihovať páchatel'ov týchto trestných činov, ktorí svojím neľudským a krutým správaním spôsobujú zvieratám utrpenie až s následkom smrti. Poslanecký návrh v predloženom znení však môže byť problematický z hľadiska výkladu a preukazovania určitých pojmov vo vzťahu k zvieratám (napr. nebezpečenstvo smrti, javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví). Doplnenie katalógu trestných činov, u ktorých dochádza k vzniku trestnej zodpovednosti právnických osôb, ak sú spáchané právnickou osobou o trestné činy uvedené v § 305a až 305c Trestného zákona, taktiež považujeme za účelné, predovšetkým však za potrebné, z dôvodu absencie týchto trestných činov v katalógu trestných činov právnických osôb.

Aj s ohľadom na vyššie uvedené si ministerstvo spravodlivosti k predloženému poslaneckému návrhu uplatňuje nasledovné pripomienky:

K návrhu zákona, k Čl. I bodu 1 [§ 305a ods. 1 písm. c)]

V čl. I bode 1 odporúčame preformulovať § 305a ods. 1 písm. c) v nasledovnom znení:
„c) utýra zvierat,“.

Objasňovanie pojmov „nebezpečenstvo smrti“ a „príznaky ťažkej ujmy na zdraví“ môže v aplikačnej praxi spôsobovať ťažkosti, keďže vzhľadom na rôznorodosť situácií vlastníka alebo držiteľa zvierat nemusí vedieť správne vyhodnotiť, či sa zviera nachádza v nebezpečenstve smrti alebo javí príznaky ťažkej ujmy na zdraví. Hodnotenie takéhoto stavu vyžaduje určité odborné

znalosti vlastníka alebo držiteľa zvierat'a. Z dôvodu zachovania právnej istoty teda odporúčame ponechať pôvodné znenie ustanovenia § 378 ods. 1 písm. c).

K návrhu zákona, k Čl. I bodu 1 [§ 305a ods. 3]

V § 305a navrhujeme vypustiť odsek 3.

V súvislosti so zmenou znenia § 305a ods. 1 písm. c) na „utýra zviera“ sa navrhované znenie odseku 3 stalo nadbytočným. Z tohto dôvodu je potrebné ho vypustiť.

K návrhu zákona, k Čl. I bodu 1 [§ 305c ods. 1]

Ustanovenie § 305c ods. 1 odporúčame preformulovať tak, aby znelo nasledovne:

„(1) Kto organizuje zápas medzi zvieratami a na tento účel

- a) štvie zviera proti zvierat'u,
- b) cvičí zviera na inom zvierati,
- c) chová, drží, obchoduje alebo inak nakladá so zvieratami alebo také konanie umožní, alebo
- d) sa zúčastní na organizovanom zápase zvierat,

potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“.

Domnievame sa, že navrhované znenie nie je jasné a zrozumiteľné a môže spôsobovať výkladové problémy ohľadne účelu a zmyslu právnej normy. Z navrhovaného znenia skutkovej podstaty trestného činu vyplýva, že trestným môže byť akýkoľvek chov, obchodovanie alebo iné nakladanie so zvieratami. Rozčlenením jednotlivých spôsobov konania do samostatných písmen sa skutková podstata stane prehľadnejšou a vymedzené spôsoby konania budú jednoznačne spájané s organizovaním zápasov medzi zvieratami.

K všeobecnej časti dôvodovej správy a doložke vybraných vplyvov

Odporúčame zosúladiť všeobecnú časť dôvodovej správy a doložku vybraných vplyvov so stanoviskom Ministerstva financií Slovenskej republiky, v zmysle ktorého bude mať predložený poslanecký návrh negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

Záver

Na základe vyššie uvedeného ministerstvo spravodlivosti súhlasí s poslaneckým návrhom a po zohľadnení uplatnenej pripomienky odporúča vláde Slovenskej republiky vysloviť s poslaneckým návrhom **súhlas**.